

RESUMÉ

POHRANIČÍ – ZEMĚ NIKOHO ETNOGRAFICKÉ SBLÍŽENÍ S NĚMCI V ČECHÁCH

Katharina Eisch

V polovině 90. let se zabýval jeden etnografický výzkumný projekt situací Němců s českou státní příslušností, kteří ještě dnes žijí v českých pohraničních oblastech, skupinou, stojící od konce války stranou velkých česko-sudetoněmeckých diskusí a konfrontací. Výzkum se soustřeďoval na otázky identity a kolektivní paměti této „mizivé menšiny“, tak jak sejevily v předmětně-očividných zjevech výzkumného pole a v hloubkových vrstvách paměti a vyprávění. Otevřená, procesuálně a dialogicky založená metodika umožnila tázaným, přejít od nejprve zmateného odmítání otázky po „německé“ identitě, jakož i vůbec veškeré sudetoněmecké diskuse, k jinému, neočekávanému chápání sebe sama, jako obrazu protichůdných identit. Tady výzkum pronikl k povědomí potenciálů srozumění i konfliktů v multietnickém spojení, čerpajícího z vlastní zkušenosti i ze zděděné binacionální kompetence, ale živícího se následkem německo-české katastrofy i popíráním etnicko-nacionálních konstruktů identity, a naznačujícího tak i cesty k řešení problematiky, která je v dnešní Evropě aktuálnější a nezbytnější víc než kdy jindy.